

Svenska
Kraftnät

2019-07-08

2008-100036-0167

1998-10-26 SvK63/94
AN10/A

STATENS ENERGI MYNDIGHET

Ank. 1998-10-23

D/Dnr 7371-98-3019

Energimyndigheten
Box 310
631 04 ESKILSTUNA

Ansökan om förlängning av nätkoncession för linje avseende 400 kV ledningen Storfinnforsen-Stenkullen, anl.nr. 8000 H-O

Svenska Kraftnät ansöker härmed om förlängning av nätkoncession för linje avseende 400 kV ledningen från transformatorstationen vid Storfinnforsen (punkten A på kartbilaga 1.1) till transformatorstationen vid Stenkullen (punkten B på kartbilaga 1.17).

Behovet av ledningen

Ledningen utgör en av de åtta 400 kV ledningar, som svarar för den huvudsakliga elöverföringen från vattenkraftstationer i Norrland till konsumtionsområden i mellersta och södra Sverige. Sammantaget är ledningarna dimensionerade för att klara maximalt överföringsbehov även vid bortfall av någon av ledningarna, utan att bortfallet leder till oacceptabla konsekvenser för elförsörjningen.

När ledningen togs i drift i mitten av 1950-talet var den i sin helhet littererad CL1. I samband med senare utbyggnader i stamnätet har driftläggningen av olika avsnitt av ledningen ändrats, varför ledningen idag har litterat CL22 från Storfinnforsen till Haverö och FL5 från Skogssäter till Stenkullen, medan den på avsnittet Haverö-Skogssäter alltså har litterat CL1.

Ledningen CL22 utgår från Storfinnforsen och slutar i Hallsberg, där andra ledningar ansluter söderut mot Kimstad och Stenkullen. Via transformeringar i Lindbacka och Hallsberg, sker matning av underliggande 220 och 130 kV-nät. Ledningen har således avgörande betydelse för elförsörjningen i mellersta Sverige.

Postadress Mail address	Besöksadress Visitors	Telefon Telephone	Telefax	Telex	Organisationsnr.
Box 526 S-162 15 VÄLLINGBY Sweden	Järntlandsgatan 99	08-739 78 00 +46-(0)8-739 78 00	08-37 84 05 +46-(0)8-37 84 05	102 90 SKNT-S	202 100-4284

Ledningen CL1/FL5 utgår från Midskog och är en mycket viktig länk i matningen av västra Sverige. Via transformeringar i Skogssäter och Stenkullen sker matning till underliggande regionnät. Ledningen har på detta sätt avgörande betydelse för elförsörjningen till västra Sverige med tätorterna i Uddevalla, Vänersborg, Trollhättan, Göteborg, Lerum och Borås bl.a. Ledningen är i Skogssäter även förbunden med en av 400 kV-ledningarna mot Norge (Skogssäter-Halden) och har därför stor betydelse för kraftutbytet mellan Sverige och Norge.

Ledningens sträckning och tekniska utförande

Ledningen, som har en längd av ca 700 km, berör i huvudsak skogsmark. Övrig mark och vatten utgör ca 80 km. Den går genom 24 kommuner inom Västernorrlands, Jämtlands, Gävleborgs, Dalarnas, Värmlands och Västra Götalands län. På vissa avsnitt inom Sollefteå, Grums, Vänersborgs, Trollhättans och Lerums kommuner går ledningen parallellt med andra 400kV ledningar.

I bilaga 2 redovisas en teknisk beskrivning för ledningen. Ledningen är byggd med portalstolpar av stål som har en normalhöjd av ca 24 m till regeln. Medelavståndet mellan stolparna är 330 m. Avståndet mellan fasledarna är 11 m.

Markupplåtelse

Rätten att bibehålla ledningen är tryggad med ledningsrätt eller med inskrivna servitut.

Genomfört samråd

Med stöd av de berörda kommunernas översiktsplaner har Svenska Kraftnät studerat i vad mån som ledningen, i dess nuvarande sträckning, berör värdefulla natur-, kultur- och friluftsområden av riks-, regionalt och lokalt intresse. I miljökonsekvensbeskrivningens (MKB) sammanfattning och kommunvisa redovisning beskrivs ledningens konsekvenser för bevarandebidragena.

MKB:n har i form av ett förslag presenterats för berörda kommuner och länsstyrelser. Över förslaget har kommunerna och länsstyrelserna yttrat sig enligt nedan:

Kommunerna

Ragunda kommun, Bräcke kommun, Ånge kommun, Ljusdals kommun, Orsa kommun, Älvdalens kommun, Mora kommun, Malungs kommun, Hagfors kommun, Munkfors kommun, Bengtsfors kommun, Sunne kommun, Säffle kommun, Åmåls kommun, Vänersborgs kommun, Trollhättans kommun och Lilla Edets kommun har inte framfört någon erinran mot förlängd koncession.

Sollefteå kommun har inte framfört någon principiell erinran mot förlängd koncession i befintlig sträckning men påpekar att det finns ett mindre antal byggnader som är direkt berörda av ledningen. Kommunen framhåller att försiktighetsprincipen bör tillämpas vad avser exponering för kraftfrekventa magnetiska fält.

Härjedalens kommun har inte framfört någon erinran mot förlängd koncession men anser att MKB:n borde kompletteras med en redovisning av alternativa lokaliseringar och utformningar.

Kils kommun framför att MKB:n bör kompletteras med en redovisning av alternativa lösningar för alla hus inom 100m från ledningen (totalt 11 st). Vidare önskar kommunen en redovisning av skolor, lekplatser och daghem som är belägna inom 300 m från ledningen.

Grums kommun framhåller att kartläggningen av berörda fastigheter med bostadshus bör utvidgas till ett område på upptill 150 m. Kommunen önskar vidare att berörda fastighetsägare upplyses om möjligheten att få mätning utförd.

Melleruds kommun har inte framfört någon erinran mot förlängd koncession men önskar att MKB:n kompletteras med beskrivningar av åtgärder för de ca 30 fastigheter som ligger inom 100 meter från kraftledningen.

Ale kommun har framfört att ett nollalternativ bör anges, dvs. konsekvenserna av att koncessionen inte förlängs.

Lerums kommun tillstyrker Svenska Kraftnäts ansökan om förlängd koncession men framhåller att kommunen saknar ett resonemang i MKB:n om rimliga åtgärder enligt försiktighetsprincipen kan vidtas på ledningen i närheten av bostadsområdet i Gråbo.

Länsstyrelserna

Länsstyrelserna i Västernorrlands, Jämtlands, Gävleborgs, Dalarnas, Värmlands och Västra Götalands län har inte framfört några erinringar mot förlängd koncession i befintlig sträckning. Länsstyrelserna i Gävleborgs, Jämtlands och Västra Götalands län anser emellertid att MKB:n bör kompletteras vad avser negativa konsekvenser till följd av elektromagnetiska fält och ljudeffekter samt åtgärder för att minska dessa, bl.a. med en redovisning av alternativa lokaliseringar.

Svenska kraftnäts kommentar till inkomna yttranden

Sammanfattningsvis har berörda parter vid samrådet ej gjort gällande några betydande olägenheter till följd av ledningen och dess nuvarande sträckning.

Härjedalens kommun och länsstyrelsen i Västra Götalands län har framfört att MKB:n bör kompletteras med en mer nyanserad beskrivning av ledningens konsekvenser för kulturmiljön, naturmiljön och friluftslivet. Då några konsekvenser för bevarandebestånden, utöver vad som beskrivits i MKB:n, inte har framförts av vare sig berörda kommuner eller länsstyrelserna, har Svenska Kraftnät svårt att se att någon information av betydelse saknas för att inverkan av ledningen skall kunna bedömas.

När det gäller redovisning av alternativa ledningssträckningar har Energimyndigheten i sina anvisningar "*Koncession för kraftledningar m.m.*" (1998-03-14) meddelat att det inte generellt bör krävas att sökanden anger alternativa ledningssträckningar om det inte görs gällande någon betydande olägenhet med den befintliga sträckningen.

Svenska Kraftnät finner det inte meningsfullt att ange ett nollalternativ i MKB:n eftersom konsekvenserna av ett bortfall av ledningen klart framgår av vad som anförs ovan om behovet av ledningen.

Närboendretredningens omfattning (bostäder inom 100 m från ledningen) följer tillståndsmyndighetens rekommendationer och tillämpas även vid koncessionsansökan för nya ledningar. Myndighetens bedömningen är, att magnetfältet 100 m från en ledning motsvarar vad som kan anses normalt för bostäder.

Eftersom den epidemiologiska forskningen och diskussionen om hälsorisker till följd av magnetfält från kraftledningar är relaterad till årsmedelströmlaster på ledningarna, anser Svenska Kraftnät det naturligt att i enlighet med bilaga 4.2 redovisa en beräkning av storleken på magnetfältet vid den årsmedelströmlast, som är representativ för ledningen. Vid mätningar på plats erhålls nämligen endast magnetfältsvärden, som svarar mot strömlasten på ledningen vid

mättillfället. Då denna strömlast kan avvika mer eller mindre från årsmedelströmlasten, ger mätningar inte samma möjlighet att ur hälsosynpunkt rätt bedöma magnetfälten kring ledningen i olika närboendesituationer.

Vad gäller övriga synpunkter på eventuella effekter av elektriska och magnetiska fält har Svenska Kraftnät redovisat närboendesituationen kring ledningen och summerat de senaste forskningsrönen. Den samlade bedömningen av utvärderingarna har blivit, att man hittills inte kunnat påvisa att exponering för kraftfrekventa magnetiska fält innebär ökade hälsorisker även om enstaka epidemiologiska studier ger viss anledning att misstänka att ett sådant samband kan finnas.

Med hänsyn till hur magnetfältsfrågorna har bedömts de senaste åren i samband med koncessionsprövningar för nya 400 kV ledningar kan Svenska Kraftnät inte se att magnetfältsituationen utmed ledningen Storfinnforsen-Stenkullen motiverar att några åtgärder vidtas för att lokalt begränsa magnetfälten. Huruvida åtgärder är motiverade för att i något fall begränsa magnetfältet för närboende får bedömas av Elsäkerhetsverket i samband med tillståndsprövningen.

I vad mån berörda kommuner och länsstyrelser har inkommit med kompletterande uppgifter om bevarandebestånden har dessa inlemmats i MKB:n.

Affärsverket svenska kraftnät

